

Nasjonalbudsjettet og Statsbudsjettet 2022

KS kommentar, møte 13. oktober 2021

Meld. St. 1

(2021–2022)

Melding til Stortinget

Nasjonalbudsjettet 2022

«En selvstendig og nyskapende kommunesektor»

Nasjonalbudsjettet 2022

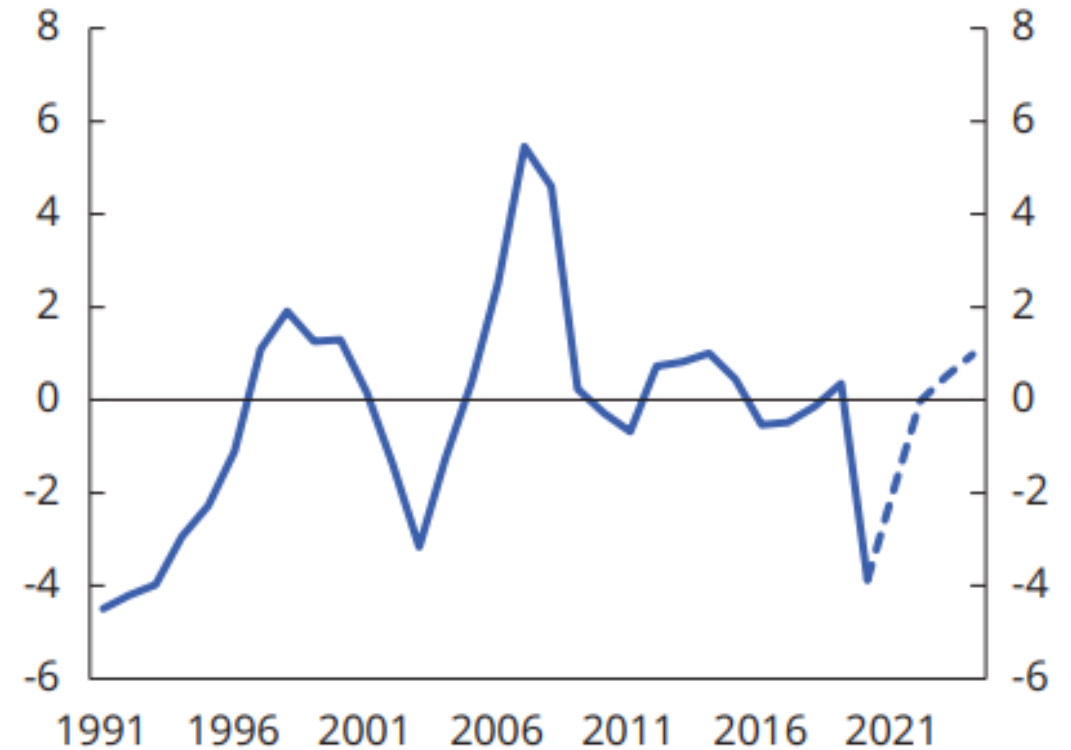

- «En selvstendig og nyskapende kommunesektor»

NB2021: Normal kapasitetsutnyttelse i 2022

- Viktige drivkrefter
 - Økt privat konsum
 - Økt eksport
 - Økte investeringer i fastlandet
- Problemer på tilbudssiden
 - Flaskehals
 - Transport
- Økte energipriser
- Strukturelle endringer
- > Norsk økonomi ikke normalisert
- **NB21 for optimistisk?**

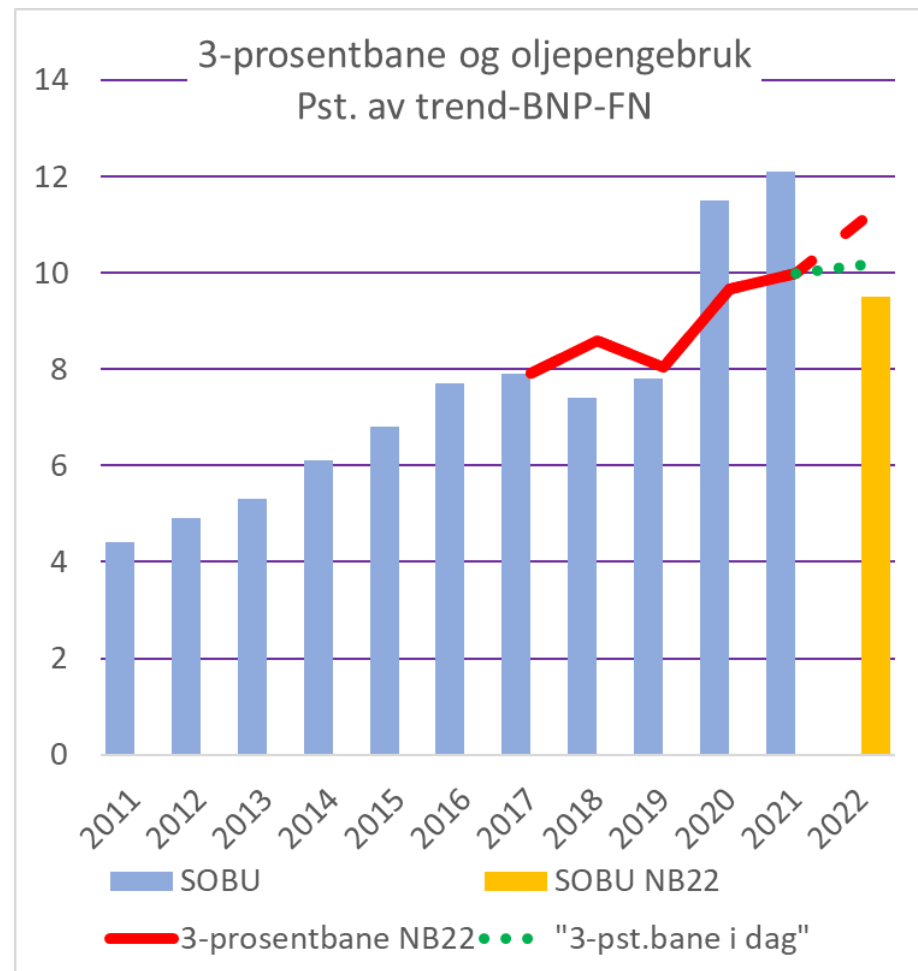
B. Beregnet produksjonsgap i fastlands-
økonomien.³ Prosent. 1991–2024

Oljepengebruken klart under krittstreken i 2022

- Bortfall av midlertidige koronautgifter
- Skatteinngangen økt
- Verdens børser har økt mye lenge
- NOK historisk svak

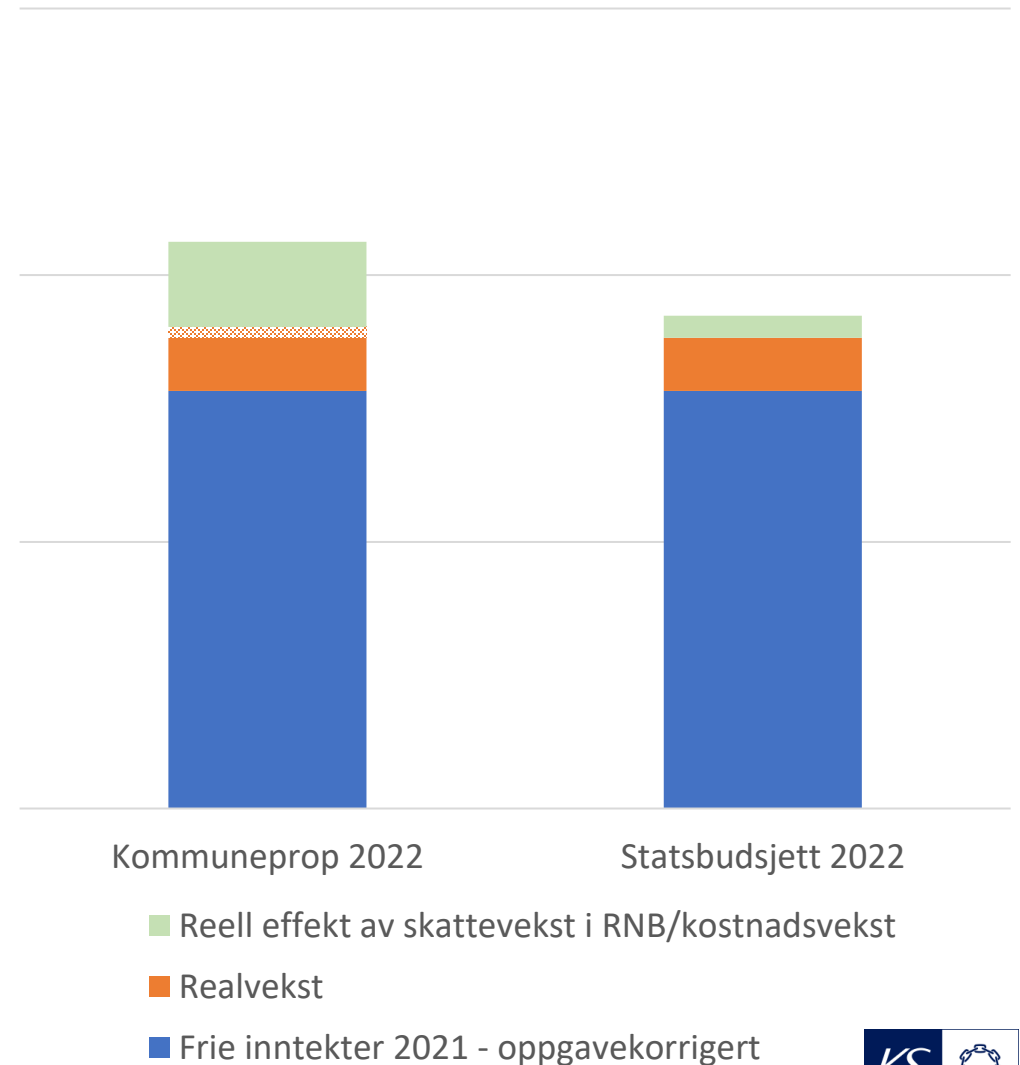
- Men: Fondet har falt
 - Handlingsrommet halvert
 - Burde hatt en stor sikkerhetsmargin
 - Konjunkturvurderingen i NB22 tilsier ingen ytterligere oljepengebruk

Sterke krefter mot kommuneøkonomien

- 2021 ser meget bra ut – ingen grunn til glede over 2022
- Merskattevekst i 2021 5,9 mrd. kroner i tillegg til 3,2 mrd. i RNB
 - bare merskatteveksten i RNB er «permanent»
- Økt prisvekst (deflator)
 - spiser opp 2,5 mrd. kroner av merskatteveksten i 2021 (og 2022)
- Vekst i frie inntekter 2,0 mrd. kroner i 2022
 - Nedre grense i signalisert intervall i Kom.prop
 - Realverdien av frie inntekter i 2022 2,5 mrd. kroner mindre enn «lovet» i RNB/Kom.prop

Illustrasjon effekt kostnadsvekst 2021

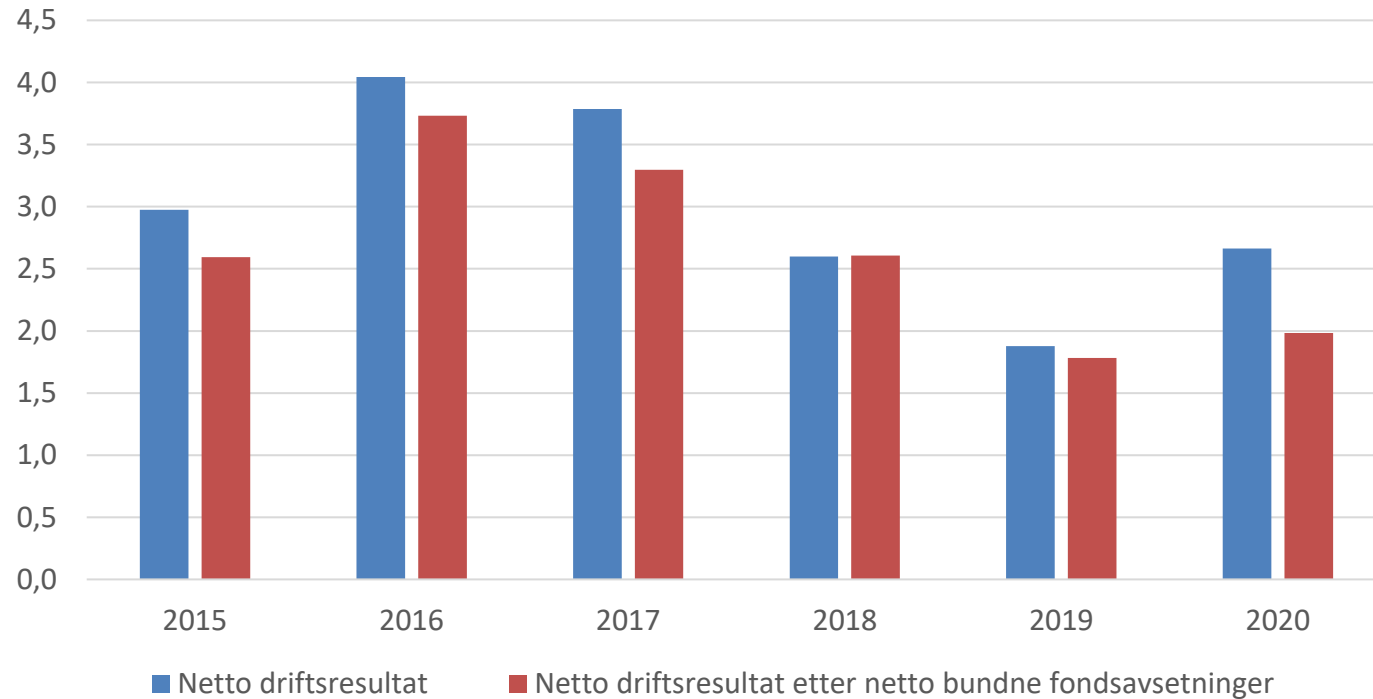

Kommuneøkonomien – status pr 2021/2022

Tilfredsstillende netto resultat i 2020, men resultatet overvurderer styrken i kommuneøkonomien

Driftsresultat i kommunene

Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger gir en mer realistisk beskrivelse

- Inntektsføring av øremerkede tilskudd (covid-19) i 2020, men hvor utgiftene først påløper i 2021
- Uforutsett rentenedgang gir også lavere kostnader for selvkosttjenester. Skal godskrives abonnentene, men skjer gjerne i påfølgende regnskapsår.

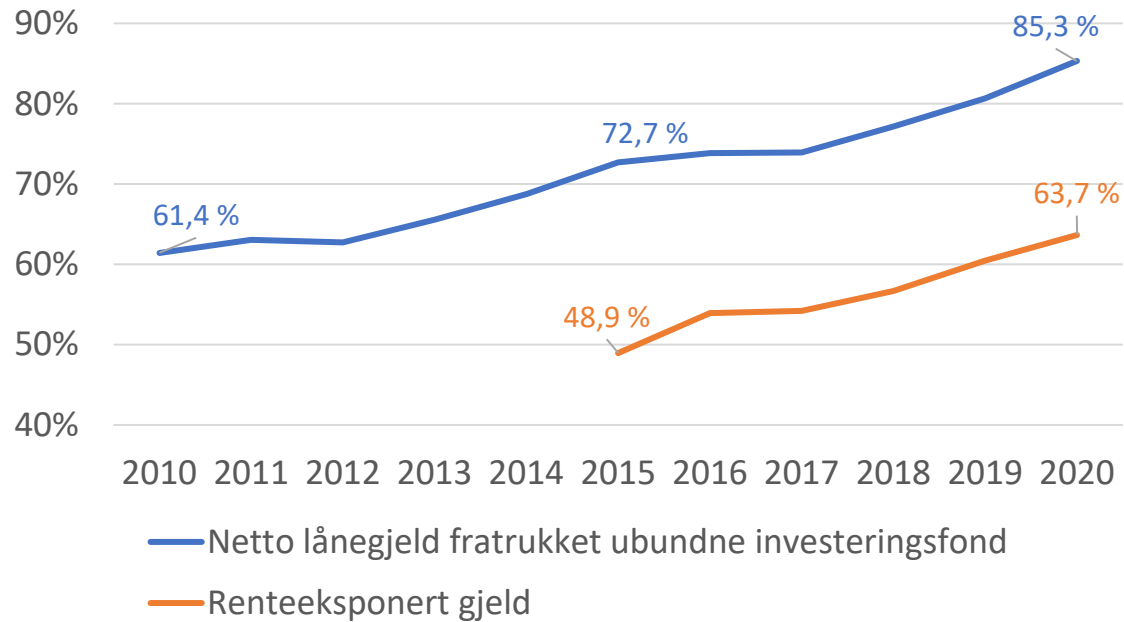
– «Overskudd» i 2020

– «Underskudd» i kommende år

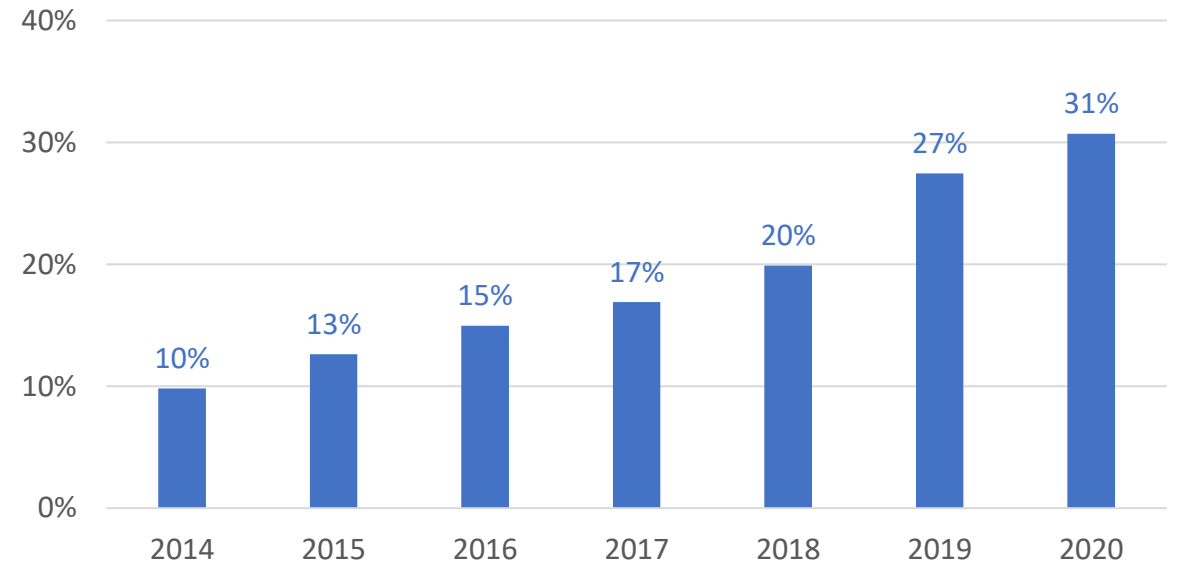
Høy lånefinansiert investeringsaktivitet i kommunene det siste 10 året.

Økte renter og svakere inntektsvekst – hva betyr det for det kommunale handlingsrommet?

Gjeld i pst av driftsinntekter

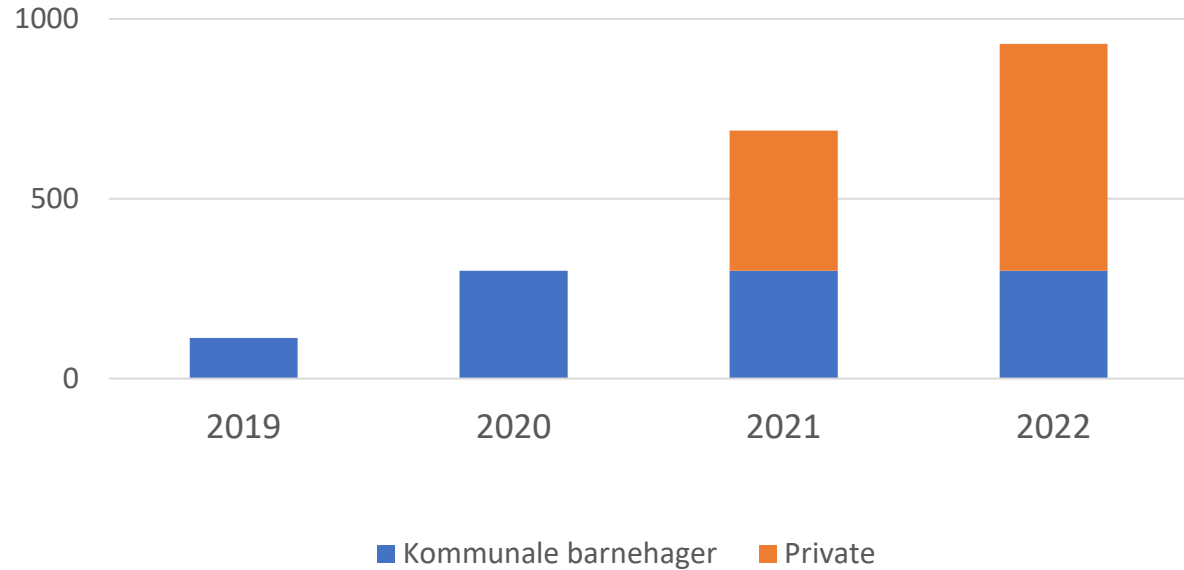

Andel kommuner med høyere netto lånegjeld fratrukket ubunde investeringer enn driftsinntekter

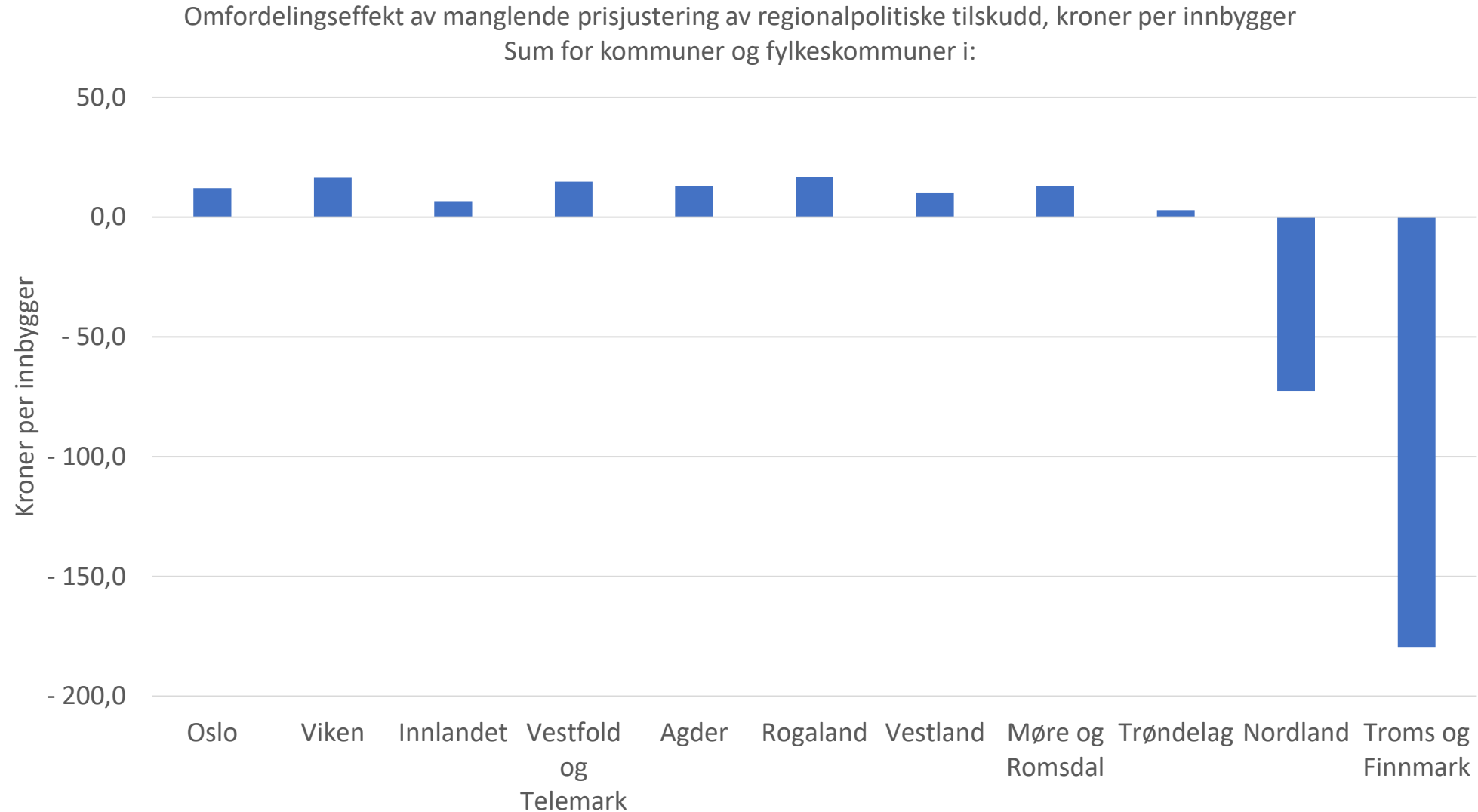
Underfinansiering av barnehagene presser kommuneøkonomien

Manglede finansiering barnehagenormer

Barnehagefinansiering	2021	2022
Kostnad pedagognorm	677	677
Kostnad bemanningsnorm	441	678
Finansiert pedagognorm	-424	-424
Underfinansiering	694	931

Manglende prisjustering av regionalpolitiske tilskudd gir primært en omfordeling fra nord til sør – omfordelingseffekter også innad i regionene

Tjenestområdene i kommunene og fylkeskommunene - kommentarer

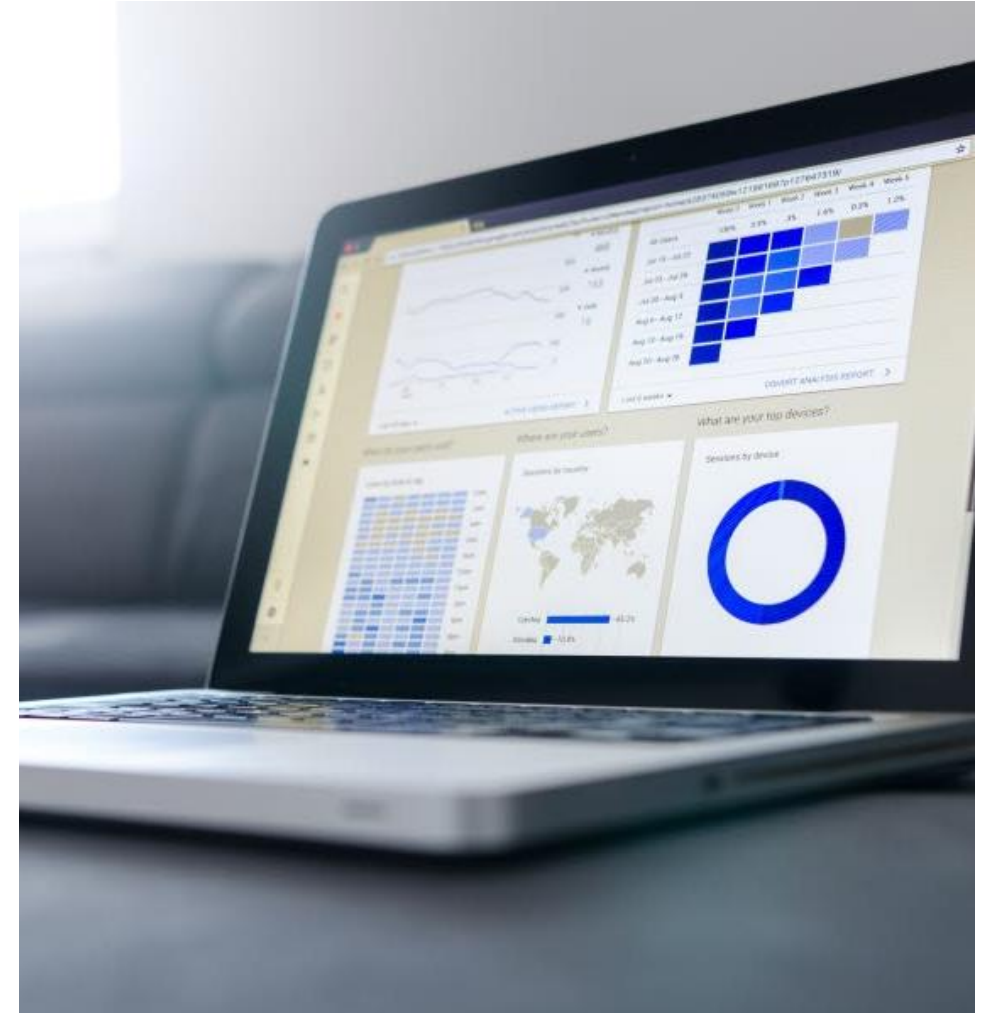
Omstridt lovforslag legges frem for Stortinget (prop 3L): Endringene i pasientjournalloven tar øremerking til nytt nivå

- Kommunene får betalingsplikt for statens nasjonale e-Helseløsninger
- Plikten gjelder uavhengig av bruk og nytte for kommunene
- Kostnader til innføring og mulig fremtidig kostnadsvekst kompenseres ikke

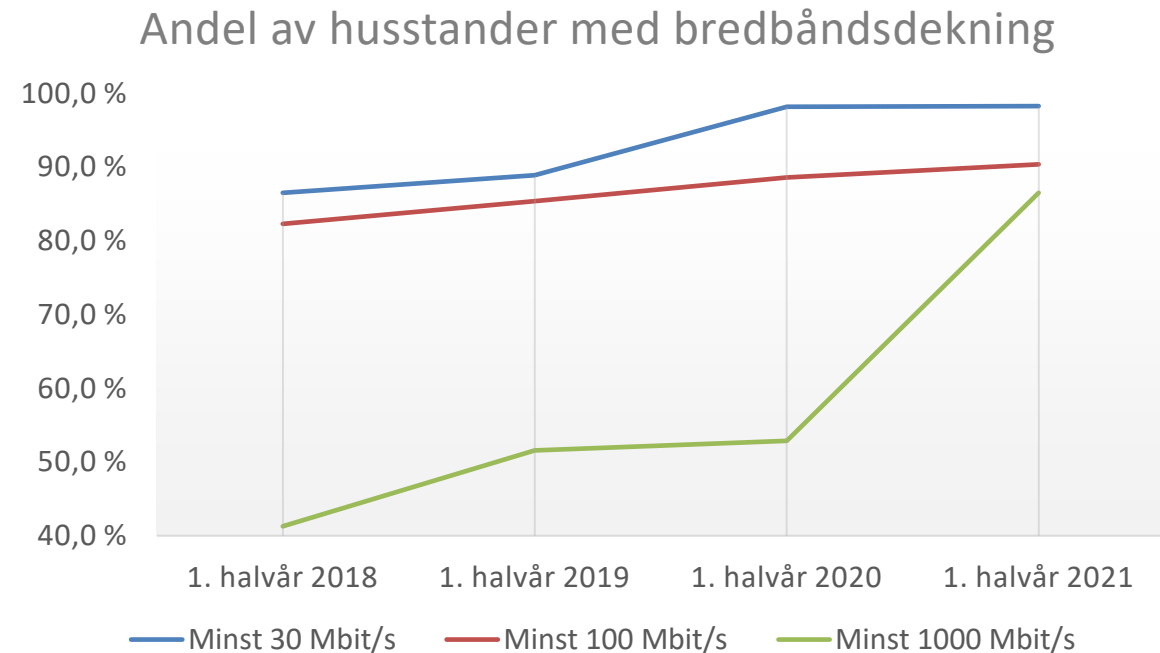
E-helse - positiv utvikling

- Fornøyd med satsing på pasientens legemiddelliste – må forsterkes for bedre effekt
- Felles kommunal journal
 - Videre satsing, fleksibilitet i tidsplan
- Økt satsing på nettverk i KS regi for å støtte innføringsarbeid i sektoren

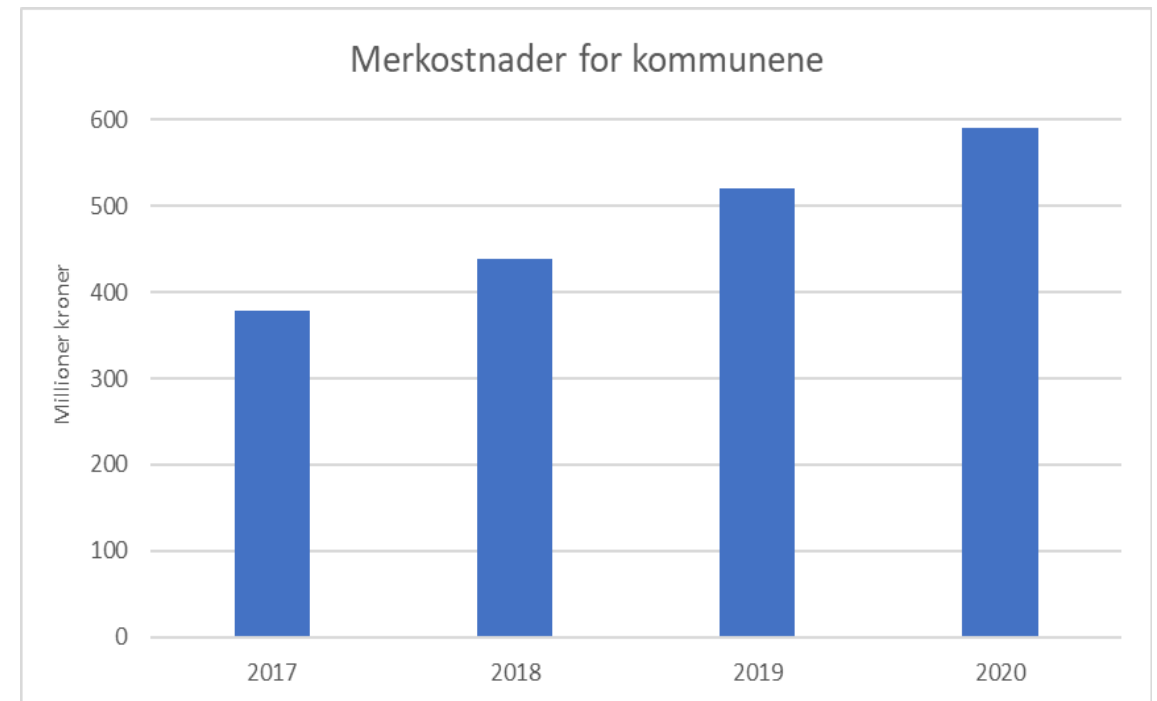
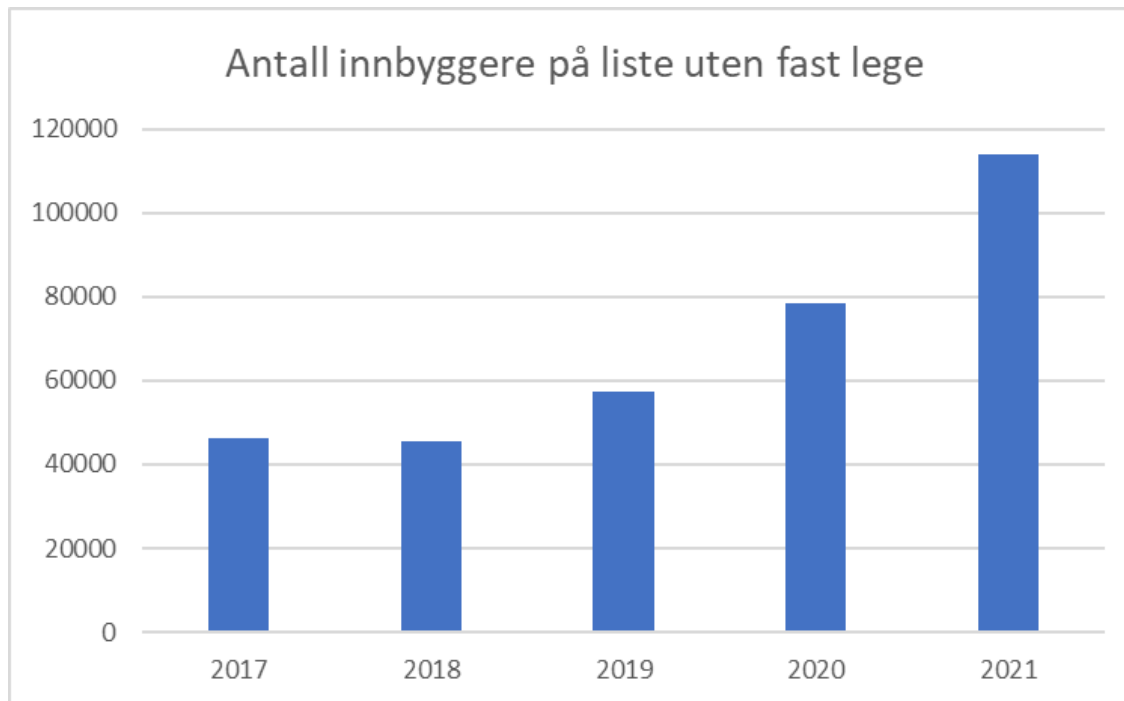

Satsing på digitalisering, men er det tilstrekkelig?

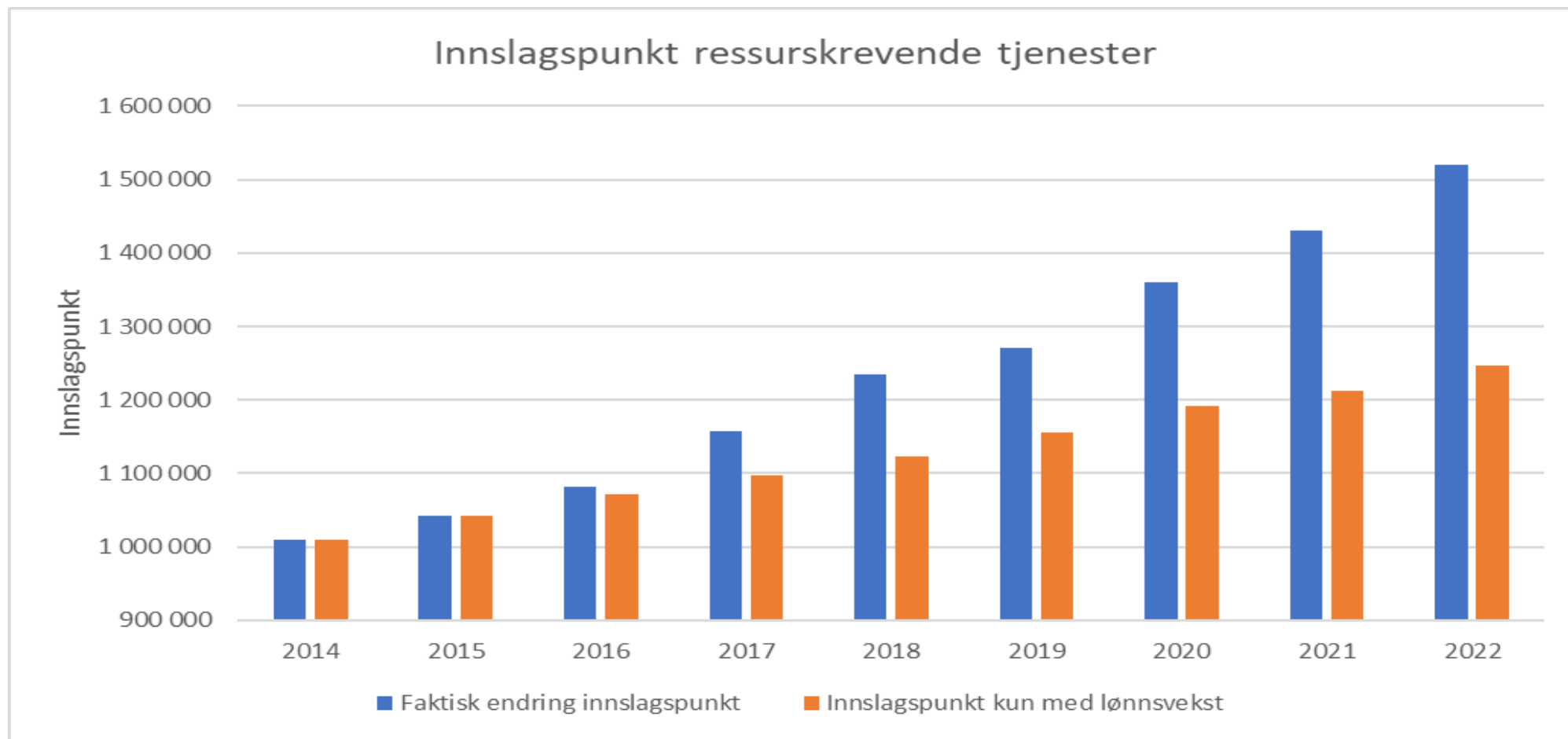
- 204 millioner kroner ikke nok for at alle skal ha tilgang til høyhastighets bredbånd innen 2025
- 13 millioner kroner til tiltak mot digitalt utenforskap

Handlingsplan for allmennlegetjenesten følges opp – men ikke nok til å stabilisere situasjonen

Innslagspunktet for ressurskrevende tjenester har reelt økt med 250 000 kroner pr bruker fra 2016-2022

Nye kommunale plikter –usikkerhet om det er samsvar mellom (legitime) forventninger hos brukere og finansieringsgrunnlaget

NYHETER

Kommunene kan få 300 barnekoordinatorer

LIKEVERDSREFORMEN: Rett til barnekoordinator er fremmet i Stortinget, men de store grepene for funksjonshemmede er ennå ikke innført eller betalt for, viser ny stortingsmelding.

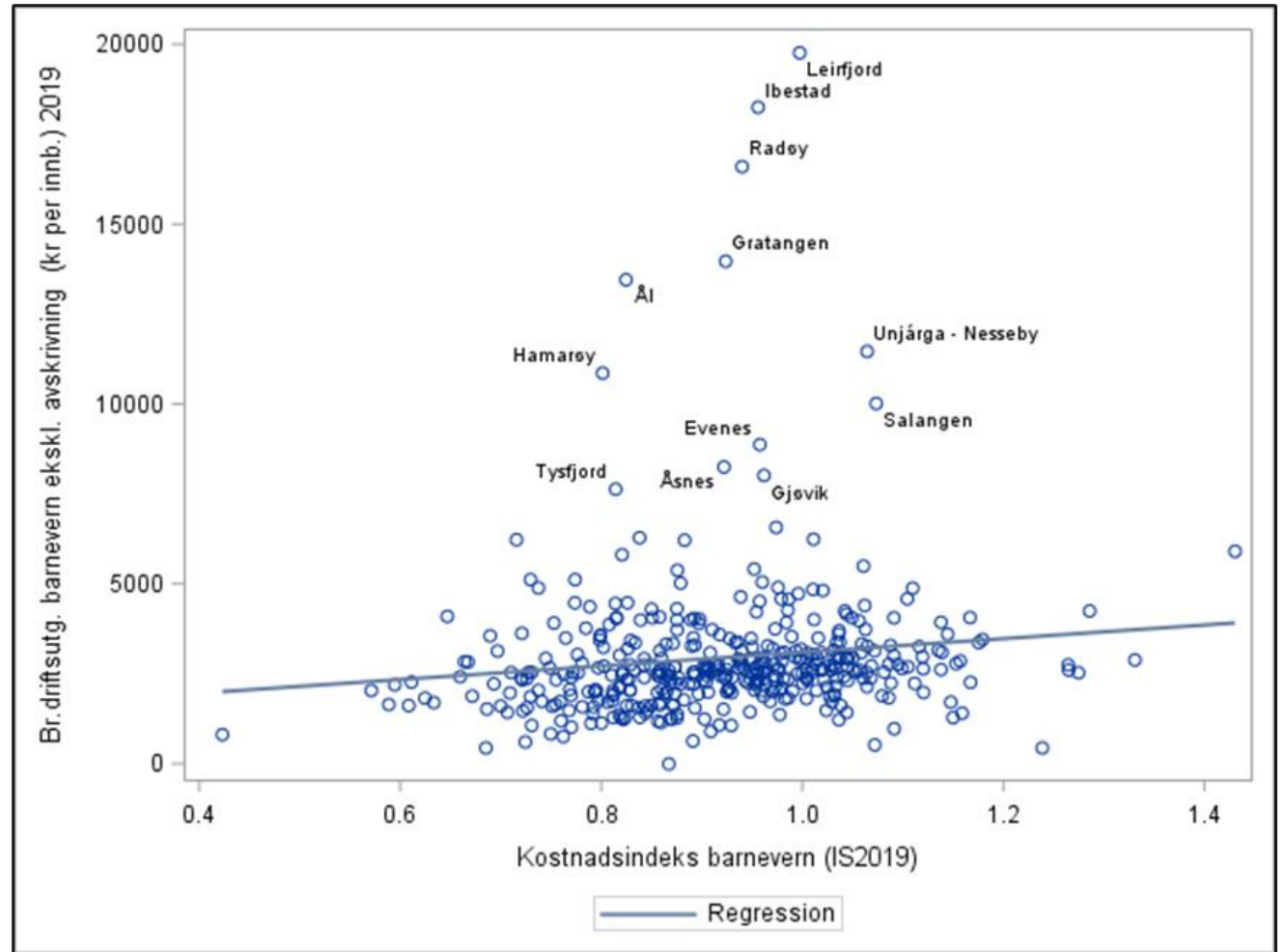
Statsbudsjettet

Regjeringen oppretter rådgivende enheter for russaker i kommunene – vil gi hjelp i stedet for straff

Barnevernsreformen – kommunene usikre på økonomien

- Positivt at halvparten av finansieringen blir fordelt særskilt de første to årene på basis av faktisk tiltaksbruk i 2020
- Overgangsperioden likevel for kort til at kommunene kan frigjøre ressurser til forebyggende tiltak
- Behov for å finne en mer robust langsiktig fordelingsnøkkel

Forfall på fylkesvei – en forsiktig start.....

Etterslepet på fylkesveier i 2020 • En av mange godkjente forprosjektene i etterslepplanen for fylkesveier i 2020. Bildet er fra et av de mange forprosjektene som er godkjente i etterslepplanen for fylkesveier i 2020. Bildet er fra et av de mange forprosjektene som er godkjente i etterslepplanen for fylkesveier i 2020.

Etterslepet på fylkesveiene i 2020: Trolig over 72 milliarder

Etterslepet på fylkesveiene har økt med nesten 20 milliarder kroner siden 2014. Verst er situasjonen på Vestlandet og i Nord-Norge.

«Vi har hatt en del utfordringer i forbindelse med etterslepet på fylkesveiene i 2020, og det er viktig å være oppmerksom på dette», sier statsminister Erna Solberg. Hun legger til at det er viktig å være oppmerksom på dette, og at det er viktig å være oppmerksom på dette. Hun legger til at det er viktig å være oppmerksom på dette, og at det er viktig å være oppmerksom på dette.

Læringskontor i tillegg til utplassering av lærere til skoler i etterslepplanen for fylkesveier i 2020. Dette er en del av etterslepplanen for fylkesveier i 2020.

Etterslepet på fylkesveiene har økt med nesten 20 milliarder kroner siden 2014. Verst er situasjonen på Vestlandet og i Nord-Norge. Dette er en del av etterslepplanen for fylkesveier i 2020.

Fakta
Etterslepplanen for fylkesveier i 2020 er godkjent av Stortinget. Den er en del av etterslepplanen for fylkesveier i 2020.

Etterslepet på fylkesveiene har økt med nesten 20 milliarder kroner siden 2014. Verst er situasjonen på Vestlandet og i Nord-Norge. Dette er en del av etterslepplanen for fylkesveier i 2020.

Opplysningsvesen
Etterslepet på fylkesveiene har økt med nesten 20 milliarder kroner siden 2014. Verst er situasjonen på Vestlandet og i Nord-Norge. Dette er en del av etterslepplanen for fylkesveier i 2020.

Utdanning
Etterslepet på fylkesveiene har økt med nesten 20 milliarder kroner siden 2014. Verst er situasjonen på Vestlandet og i Nord-Norge. Dette er en del av etterslepplanen for fylkesveier i 2020.

Utdanning
Etterslepet på fylkesveiene har økt med nesten 20 milliarder kroner siden 2014. Verst er situasjonen på Vestlandet og i Nord-Norge. Dette er en del av etterslepplanen for fylkesveier i 2020.

- Gjennomsnittlig årlig tilskudd 2022-2027 i NTP 2022-33: 775 mill kr (+ 600 mill)
- Bevilgning 2022: 379,6 mill (+204,6 mill)
- Løfte om «ubyråkratisk ordning» synes oppfylt

Krevende for kollektivtransporten

- Full kollektivkompensasjon til fylkeskommunene gjennom pandemien
- Men
 - Ikke nye midler til kollektivtransporten i overgangen fra pandemi til ny normal
 - Alternativer: rutekutt eller innstramminger andre steder i fylkeskommunens budsjett

Foto: Ruter

Ambisjoner om reduserte fergepriser er ikke fullfinansiert

- Stortinget: “halvering på sikt”
- Forslaget om 97,4 mill. finansierer 17,5 % reduksjon
- Konsekvens: fergeprisene vil øke noe fra nyttår

Foto: Vestland fylke

Fylkeskommunen som regional utviklingsaktør

- Kutt i midler til regional næringsutvikling fortsetter, ned 194 millioner
 - Interregmidlene kuttes med 35 millioner
 - 40 mill. kr. mindre til regionale forskningsfond

Fotograf: Susanne Forsland

«Dermed reduserer man en av de viktigste funksjonene fylkeskommunen er ment å ha etter regionsreformen. Nemlig å gi næringslivet gode vilkår for næringsutvikling basert på de regionale fortrinnene man har i hvert enkelt fylke.»

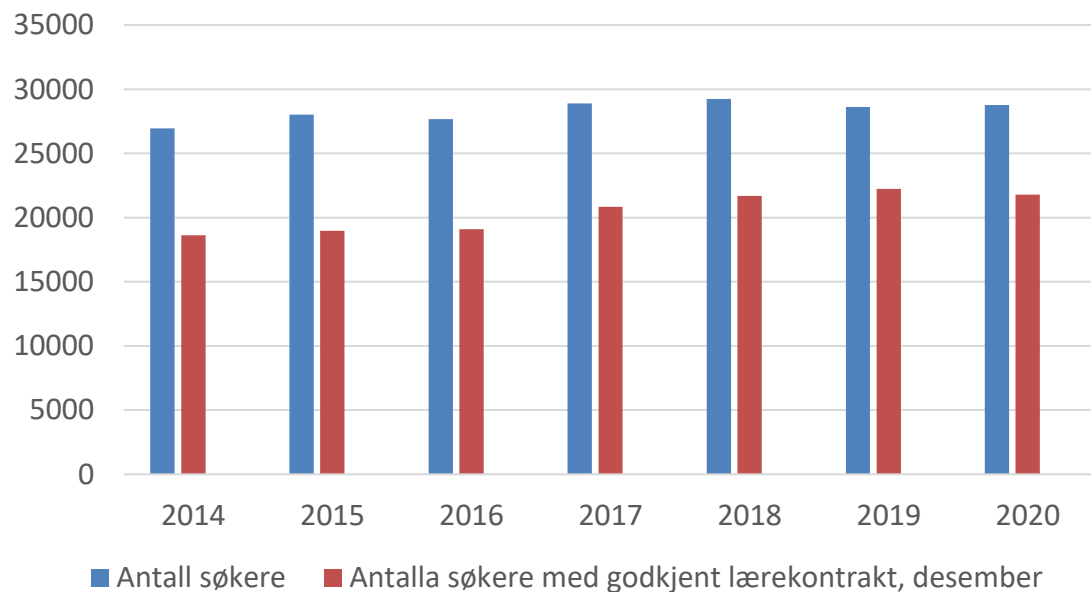
– «Det er et dårlig tidspunkt å kutte i midler til næringsutvikling og innovasjon, i en tid da vi skal fornye, skape nye næringer og arbeidsplasser, grønt skifte, og satse på forskning»

Fotograf: Morten Brakestad

Utfasing av den midlertidige økningen i lærlingtilskuddet – nominell videreføring av lærlingetilskuddet

Antall søkere og antall med godkjent lærekontrakt, 2014-2020

Kilde: Utdanningsdirektoratet

- Utvikling basistilskudd 1 fra 1.1 i budsjettåret
 - 2014: 119949 kr pr lærling
 - 2015: 130296 kr
 - 2016: 139066 kr
 - 2017: 148030 kr
 - 2018: 153053 kr
 - 2019: 157339 kr
 - 2020: 162374 kr
 - 2021: 167404 kr
 - 2022: 171760 kr

Hva er det politiske mulighetsrommet nå fram til endelig budsjettvedtak?

- «En selvstendig og nyskapende kommunesektor»

Rikelig rom for forbedring!

- «gode muligheter for å oppfylle løftet om å styrke kommuneøkonomien. Og her er nok av saker å ta tak i»

KS Fagområder Statistikk og analyse Regioner Kommunespeilet Kalender Om KS

KS mener Prosjekter og verktøy Hovedtariffavtalen

Hjem | Pressemeldinger | Statsbudsjettet 2022: Rikelig rom for forbedring

Statsbudsjettet 2022: Rikelig rom for forbedring

- Det siste statsbudsjettet fra regjeringen Solberg gir betydelig rom for regjeringen Støre til å forbedre kommuneøkonomien, sier KS-leder Bjørn Arild Gram.

Foto: KS

Publisert: 12.10.2021

Den avgående regjeringen varslet i juni at veksten i kommunesektorens frie inntekter ville bli mellom 2 og 2,4 milliarder kroner i 2022. I forslaget til statsbudsjett legger den seg helt nederst i dette intervallet, med en vekst på 2 milliarder kroner. Samtidig har begge partiene i den nye regjeringen lovet at kommunenes og fylkeskommunes økonomi skal styrkes betydelig.

- Dette budsjettforslaget gir i hvert fall den nye regjeringen gode muligheter for å oppfylle løftet om å styrke kommuneøkonomien. Og her er nok av saker å ta tak i, sier styreleder i KS, Bjørn Arild Gram.

Hva sa Ap og Sp i vår? om kommuneproposisjonen 2022

- Stortinget ber regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2022 øke kommunesektorens inntekter med 3 mrd. kroner ut over regjeringens forslag i kommuneproposisjonen for 2022

- Stortinget ber regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2022 øke kommunesektorens inntekter med minimum 3 mrd. kroner ut over regjeringens forslag i Kommuneproposisjonen 2022, der anslagsvis 700 mill. kroner skal gå til økning av fylkeskommunenes ramme.

... og hva sa SV (og Sp) ?

- Stortinget ber regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2022 øke kommunesektorens inntekter med mellom 9 og 10 mrd. kroner ut over regjeringens forslag i Kommuneproposisjonen 2022, med anslagsvis 6,5 mrd. kroner til kommunene og 3,5 mrd. kroner til fylkeskommunene. 1 mrd. av fylkeskommunenes økte inntekter er det årlige beløpet som dekker full bredbåndsdekning i hele landet og skal betales ut over kap. 541 post 40.
- Stortinget ber regjeringen endre lærlingtilskuddet slik at kommunesektoren får høyere tilskudd, begrunnet i at de ikke har økonomisk inntjening på lærlingene.
- Stortinget ber regjeringen opprette en ordning med statlig toppfinansiering for kommuner med ekstraordinært store utgifter til barnevern.
- Stortinget ber regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2022 redusere kommunenes egenandel i ordningen med særlig ressurskrevende tjenester, slik at kommunenes egenandel reduseres vesentlig.
- Stortinget ber regjeringen utvide ordningen med særlig ressurskrevende tjenester til å også omfatte aldersgruppen 67 til 80 år

- Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av ordningen med ressurskrevende tjenester og sikre at alle relevante kostnader kommunene har i ordningen, regnes med som grunnlag for den kommunale egenandelen
- Stortinget ber regjeringen sikre at økte kostnader til kommunene som følge av barnevernsreformen dekkes av staten.
- Stortinget ber regjeringen etablere en egen tilskuddsordning for å sikre omlegging til nullutslippsteknologi i fylkeskommunal kollektivtrafikk.

Mindretallsforslag ved behandlingen av RNB 2021 – med føringer for 2022

- Stortinget ber regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2022 komme tilbake med et forslag om innføring av en naturressursskatt for vindkraft som går utenom inntektsutjevningsordningen for kommunene og fylkeskommunene, for å kompensere berørte lokalsamfunn.

- Stortinget ber regjeringen komme tilbake med et forslag om innføring av en naturressursskatt for vindkraft i statsbudsjettet for 2022. Naturressursskatten bør utformes slik at den går utenom inntektsutjevningsordningen for kommunene og fylkeskommunene.

Foto: Shutterstock

Nasjonalbudsjettet og Statsbudsjettet 2022

KS kommentar, møte 13. oktober 2021

Meld. St. 1

(2021–2022)

Melding til Stortinget

Nasjonalbudsjettet 2022

«En selvstendig og nyskapende kommunesektor»